

FORTSÄTT SURFA PÅ TILLVÄXTVÅGEN

MARKNADSINSIKT APRIL 2017

Business Sweden

FORTSÄTT SURFA PÅ TILLVÄXTVÅGEN

MARKNADSINSIKT APRIL 2017

Layout/grafik: Business Sweden Communications

Foto: Sid 1, www.istockphoto.com. Sid 3, Anders Thessing, www.thessing.se

Tryck: Åtta45, 2017

OPTIMISM I VÄRLDS- EKONOMIN

Omvärldskonjunkturen fortsätter att stärkas. I västvärlden ökar industriproduktionen allt snabbare och investeringskonjunkturen stärks. Samtidigt stöttas tillväxtekonomierna av stigande olje- och råvarupriser. Såväl hushållens som företagens humör är på topp och förtroendeindikatorer pekar på fortsatt goda tillväxtutsikter. Det råder optimism i världsekonomin och i stort sett alla länder har en positiv ekonomisk tillväxt.

Detta bådär gott för svensk export och svenska företag som i stor utsträckning producerar investerings- och insatsvaror. Svensk ekonomi går på högvarv och exporten väntas ge ett allt viktigare bidrag till BNP-tillväxten de kommande åren.

Runt hörnet blåser emellertid populistiska och protektionistiska vindar. Inte minst från västligt håll. Det är uppenbart att Trump, Brexit och supervarlåret i Europa skapar osäkerhet även om vi ännu inte har sett den materialiseras i märkbart svagare ekonomisk utveckling. Frågan är hur starka vindarna är. Att politiker och andra beslutsfattare har misslyckats med att förklara vinsterna med globaliseringen och frihandel står klart. En stor del av befolkningen i västvärlden har sett sina reallöner falla och känner att de är globaliseringens förlorare. Protektionism är likväl inte lösningen på problemet. Frihandel är inte ett nollsummespel. Alla kan vinna på frihandel genom att den ger möjlighet att specialisera sig på det man är bra på. Sammantaget ökar det både sysselsättning och välfärd.

Samtidigt befinner vi oss mitt uppe i en omfattande strukturomvandling med ökad automatisering, digitalisering, 3D-printing, artificiell intelligens och mer. Det innebär en ökad effektivisering och att jobb inom många sektorer försvinner. Det ska vi inte vara rädda för, men det ställer krav på anpassning och fortbildning. Här har politikerna ett stort ansvar att se till att förutsättningarna är goda. I Sverige har vi historiskt varit bra på att ställa om. Vilken typ av jobb som uppstår framöver vet vi idag ganska lite om. Vi vet dock att befolkningen blir allt äldre och att vi lever allt längre. Det innebär att efterfrågan på hälso- och sjukvård, äldreomsorg liksom på upplevelser såsom resor och rekreation kommer att öka. Vi vet också att vi har en stor utmaning vad gäller miljö och hållbarhet.

Sverige och svenska företag ligger långt framme inom såväl digitalisering som hållbarhet. Det finns en stor outnyttjad exportpotential för svenska företag, inte minst när det gäller den asiatiska marknaden med dess unga växande medelklass. Här ska vi gemensamt se till att surfa på tillväxtvågen med svenska företag i framkant.

Lena Sellgren
Chefekononom

LENA SELLGREN
Chefekononom
Business Sweden

STARKARE OMVÄRLDS-KONJUNKTUR

Det råder optimism i världsekonomin trots ökad protektionism, politisk osäkerhet och tilltagande geopolitiska spänningar. Förtroendeindikatorer för såväl näringsliv som hushåll har stärkts i många länder och ligger på historiskt höga nivåer. Det globala inköpschefsindexet för tillverkningsindustrin nådde i början av året sin högsta nivå på sex år. Ett högre resursutnyttjande tillsammans med återhämtning i olje- och råvarupriserna pressar emellertid upp inflationen och centralbankerna börjar successivt strama åt penningpolitiken. Därmed dämpas tillväxten i hushållens konsumtion framöver. Sammantaget pekar det mesta på en starkare omvärldskonjunktur som nu får draghjälp av industrin. Global BNP väntas öka med 3,4 procent i år och 3,7 procent nästa år, jämfört med 3,0 procent i fjol.

STARK INVESTERINGSKONJUNKTUR I VÄSTVÄRLDEN

Industriproduktionen fortsätter att öka och bidrar i allt större utsträckning till den globala tillväxten. Investeringsnivån har varit låg sedan finanskrisens utbrott och det finns ett uppdämt behov av investeringar. Investeringskonjunkturen har stärkts påtagligt den senaste tiden. Ökat kapacitetsutnyttjande och fortsatt låga räntor bidrar till att investeringarna blir en viktig drivkraft i återhämtningen de närmaste två åren.

Det råder stor politisk osäkerhet i Europa med ökad populism, Brexit och svaga banker. Trots det utvecklas den europeiska ekonomin sammantaget bättre än väntat. Arbetslösheten har fortsatt att minska och ligger nu under 10 procent. Förtroendeindikatorer är starka och pekar på ljusare konjunkturutsikter framöver. Den inhemska efterfrågan behöver likväl vidare stimulans av expansiv penningpolitik som förblir en viktig drivkraft för återhämt-

ningen. Investeringarna i Europa väntas öka allt snabbare framöver, men ligger fortsatt på lägre nivå än innan finanskrisen. Valutgången i Nederländerna pekar på att det finns hopp om att de populistiska vindarna kan försvagas. Såväl presidentvalet i Frankrike i maj som parlamentsvalet i Tyskland i september är viktiga för sammanhållningen i Europa. Därtill kommer de stundande förhandlingarna om Brexit sannolikt att vara besvärliga och ta många år. Hittills har den brittiska ekonomin utvecklats starkt och förtroendeindikatorer ligger på höga nivåer, särskilt för industrin. Men Brexit väntas få negativa effekter på den brittiska ekonomin de kommande åren. Framför allt väntas investeringarna påverkas negativt. Det är ingen tvekan om att osäkerheten kring den ekonomiska utvecklingen i Europa kommer att bestå under överskådlig tid.

BNP-TILLVÄXT, %

Region	2016	2017P	2018P	Andel av global BNP, 2016
Globalt ¹	3,0	3,4	3,7	100,0
Sverige	3,1	2,6	2,1	0,7
Asien & Oceanien	4,4	4,4	4,3	35,0
Europa	1,7	1,8	1,6	27,8
Nord-amerika	1,6	2,1	2,5	26,0
Syd-amerika	-1,9	0,9	2,9	5,6
Afrika	1,7	3,1	3,5	3,0
Mellan-östern	2,3	1,7	3,5	2,6

Not: Alla beräkningar i fasta priser

¹ Tillväxten angiven för köpkraftsjusterad BNP

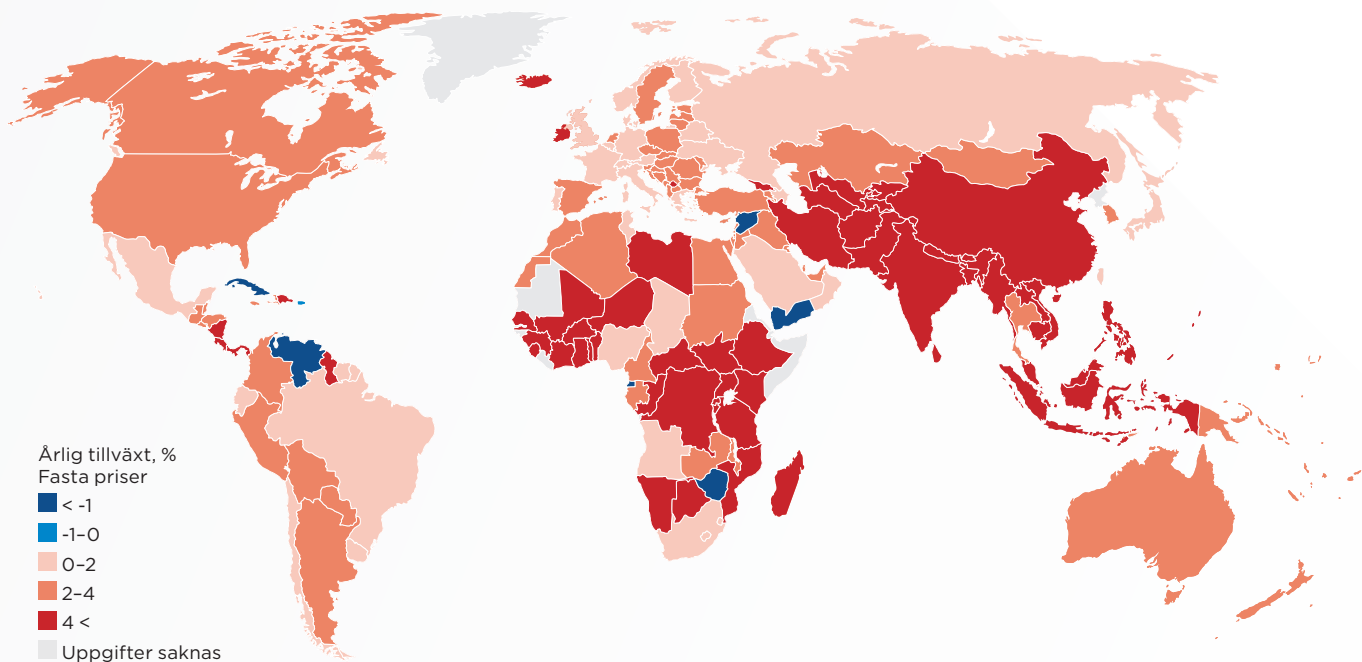
Källor: Oxford Economics, Business Sweden

I USA har konjunkturåterhämtningen kommit långt och resurserna i ekonomin utnyttjas i det närmaste fullt ut. Inflationen ligger nära målet och den amerikanska centralbanken, Federal Reserve (Fed), fortsätter att höja styrräntan i takt med att resursutnyttjandet stiger. Återhämtningen väntas få skjuts av en expansiv finanspolitik – sänkta skatter, ökade infrastruktursatsningar och avregleringar – som den nya amerikanska administrationen förväntas driva. Det är emellertid oklart hur expansiv finanspolitiken i praktiken kommer att bli. Risken för ökad protektionism är påtaglig och om Trump skulle utlösa ett handelskrig skulle det riskera att dämpa både världshandeln och global BNP. Det betyder att det råder ovanligt stor osäkerhet kring utsikterna för såväl den amerikanska ekonomin som världsekonomin.

STIGANDE RÅVARUPRISER STÖTTAR TILLVÄXTEKONOMIERNA

Det senaste året har olje- och råvarupriserna stigit påtagligt, vilket gynnar de råvaruexporterande ekonomierna. Olja är emellertid inte framtiden, vilket innebär att många ekonomier står inför stora omställningar. Endast ett fåtal länder, däribland Venezuela, är fortsatt kvar i recession. Stigande råvarupriser under 2016 bidrar också till att inflationen har tagit fart ordentligt. Det leder i sin tur till att centralbankerna successivt börjar höja styrräntan. Om Fed höjer styrräntan snabbare än väntat riskerar det att leda till ökat kapitalutflöde och försvagade valutor för tillväxtekonomierna. Däremot har inte konjunkturåterhämtningen kommit lika långt i euroområdet varför Europeiska centralbanken avvaktar med att strama åt penningpolitiken till början av 2018. Riksbanken väntas höja styrräntan tidigast i mitten av 2018 och då till noll procent.

PROGNOS BNP-TILLVÄXT 2017

Källor: Oxford Economics, Business Sweden

STARK INVESTERINGS- KONJUNKTUR LYFTER SVENSK EXPORT

Starkare omvärldskonjunktur driven av ökad industriproduktion och investeringar gynnar den svenska exporten. De flesta av Sveriges viktiga exportmarknader utvecklas väl och exportefterfrågan väntas öka från samtliga regioner. Exporten väntas ge ett allt viktigare bidrag till BNP-tillväxten de kommande åren.

STÄRKT SVENSK HÖGKONJUNKTUR

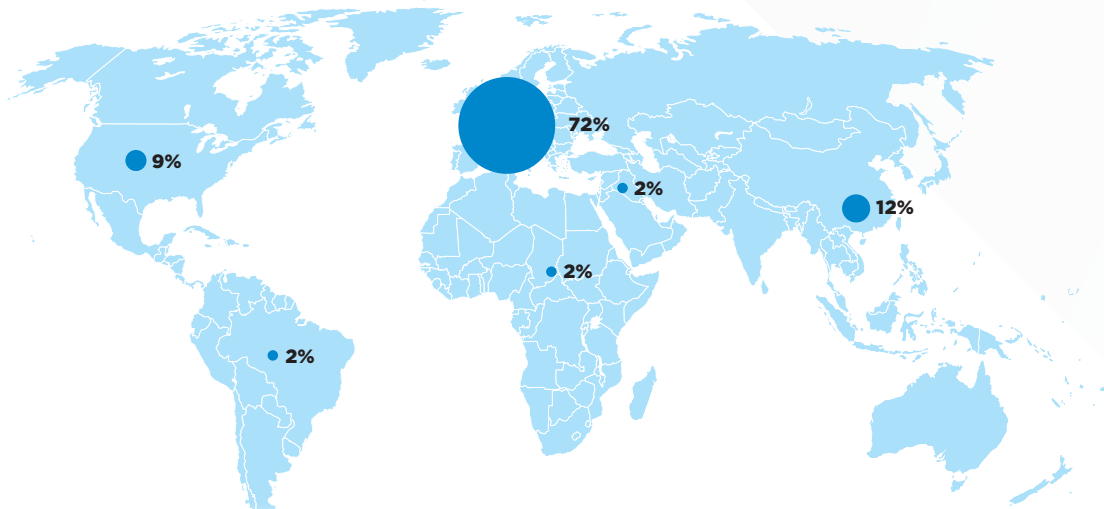
Den svenska ekonomin fortsätter att utvecklas starkt. Det sista kvartalet i fjol ökade BNP mer än väntat. En viktig bidragande faktor till ökningen var en kraftig ökning i exporten. Den starka investeringskonjunkturen i många OECD-länder tillsammans med stärkta förtroendeindikatorer pekar på att exporten blir en viktig drivkraft för tillväxten de närmaste åren. Samtidigt dämpas tillväxten i inhemsk efterfrågan till följd av bland annat minskad offentlig konsumtion när flyktinginflödet minskar. Dessutom bromsar den snabba ökningen i bostadsinvesteringar in till följd av tilltagande brist på arbetskraft. BNP väntas öka med omkring 2,6 procent i år och 2,1 procent nästa år, jämfört med 3,1 procent i fjol.

EXPORTTILLVÄXTEN VÄXLAR UPP

Världsekonomin fortsätter att återhämta sig och såväl industriproduktion som investeringar har tagit mer fart. Samtidigt ökar tillväxten i världshandeln allt snabbare, om än i betydligt långsammare takt än innan finanskrisens utbrott 2008. Världshandeln ökar nu i den snabbaste takten sedan 2011. Tillväxten i världshandeln är också mer jämnt fördelad mellan de utvecklade ekonomierna och tillväxtekonomierna. Svensk export består till stor del av investerings- och insatsvaror och vi räknar med att tillväxten på den svenska exportmarknaden växlar upp i år.

De senaste tre åren har svensk export haft en konkurrensfördel genom den svaga svenska kronan och relativt sett låga enhetsarbetskostnader. Den svenska exporten har därför ökat snabbare än exportmarknadstillväxten. Det mesta talar för att Sverige bibehåller sin konkurrensfördel och att svensk export fortsätter att växa snabbare än tillväxten på exportmarknaden. Kronan är fortfarande undervärderad och Riksbanken väntas inte höja styrräntan förrän tidigast i mitten

SVENSK EXPORT PER REGION, 2016

Not: Alla beräkningar i löpande priser; Europa inkluderar Ryssland, Vitryssland och Ukraina
Källor: SCB; Business Sweden

av nästa år. Samtidigt väntas kostnaden per producerad enhet sammantaget öka långsammare de närmaste två åren. Facken inom industrin har nyligen tecknat ett nytt löneavtal med ett riktmärke på 6,5 procent under en treårsperiod där det sista året är uppsägningsbart. Avtalet innebär att löneökningarna väntas bli måttliga under flera år, vilket gynnar svensk konkurrenskraft. Därtill ligger flera indikatorer – såsom Business Swedens Exportchefsindex och exportordergång enligt Konjunkturinstitutets barometer – över sina historiska genomsnitt. Dessutom är tillverkningsindustrin mer positiv än normalt. Vår prognos är att svensk varuexport ökar med 3,8 procent i år och 3,3 procent nästa år, jämfört med 3,5 procent i fjol.

Tjänsteexporten har under flera år växt betydligt snabbare än varuexporten. Tillväxten i tjänsteexporten väntas återgå till en mer normal nivå samtidigt som varuexporten tar fart på bred front. Varu- och tjänsteexporten väntas därmed växa i ungefär samma takt framöver. Tillverkningsindustrin återhämtar sig allt snabbare och investeringarna utvecklas starkare i viktiga exportländer i Europa och USA.

Europa fortsätter att vara Sveriges viktigaste exportmarknad och tar emot 72 procent av exporten. Asien har på senare år gått förbi Nordamerika och står för 12 procent av den svenska exporten medan Nordamerika står för 9 procent. Med tanke på att tillväxten framför allt sker i Asien finns det en outnyttjad exportpotential i denna region.

ÖKAD IMPORTEFTERFRÅGAN I EUROPA

Det blåser protektionistiska vindar världen över, vilket naturligtvis är oroande. Inte minst för en liten öppen ekonomi som den svenska med stort utlandsberoende. Man ska emellertid inte överdriva styrkan i vindarna. Att framgången i frihandelsavtalsförhandlingar bromsar in betyder i praktiken att man går miste om en potentiell ökad exportintäkt. Det blir emellertid inte sämre än idag. Om Trump skulle utlösa ett handelskrig är situationen mer allvarlig och skulle i värsta fall kunna leda till recession i världsekonomin. Än

viktigare är sannolikt att säkerställa att svenska varor och tjänster fortsätter att vara konkurrenskraftiga på världsmarknaden.

Utsikterna för svensk export ser generellt sett ljusa ut. Business Swedens Exportchefsindex för första kvartalet i år indikerar att de svenska företagen är optimistiska om efterfrågan från samtliga regioner i världen. Framför allt väntar sig fler företag en ökad efterfrågan från Europa, inklusive Central- och Östeuropa. Detta trots att det råder politisk osäkerhet i Europa.

Att Storbritannien avser att lämna EU och den inre marknaden innebär att landet inte längre kommer att vara en del av EU:s tullunion. Det betyder i sin tur att bland annat tullformaliteter och ursprungsbevisning införs, vilket relativt sett slår hårt mot små och medelstora företag.¹ Det har en negativ effekt på såväl handel som investeringar. Hur stor effekten blir är emellertid för tidigt att avgöra. Mest troligt är att den brittiska ekonomin drabbas hårdast av Brexit. Sverige har sedan lång tid tillbaka goda handelsrelationer med Storbritannien och givet att den brittiska ekonomin fortsatt utvecklas väl kommer britterna även framöver att efterfråga svenska varor och tjänster.

I fjol var exporten svag till samtliga regioner utom till Europa, framför allt det första halvåret. En bidragande faktor till den svaga utvecklingen är att råvaruprisfallet har slagit hårt mot tillväxtekonomierna. Även exporten till Nordamerika var tillfälligt svag. I år är skillnaderna i förväntad svensk exporttillväxt i olika regioner förhållandevis små. Men nästa år avtar tillväxttakten i exporten till Europa och Nordamerika, medan den tilltar för Asien och övriga regioner.

PROGNOS FÖR SVERIGES VARUEXPORT, %

Region	2017P	2018P
Europa	3,8	3,2
Asien & Oceanien	3,8	4,0
Nordamerika	4,7	3,3
Afrika	3,1	3,6
Mellanöstern	3,8	4,7
Sydamerika	3,7	5,1
Totalt	3,8	3,3

Not: Alla beräkningar i fasta priser
Källor: Oxford Economics, Business Sweden

¹ Se även "Brexit - Alternativ till framtida regelverk för handel med tjänster och tull- och handelsprocedurer mellan EU och Storbritannien", Kommerskollegium, 2017.

GOD UTVECKLING I EUROPA

Utvecklingen i Europa har överraskat positivt sedan årsskiftet. Industriproduktionen ökar och exporten gynnas av en starkare global efterfrågan, inte minst från Asien. Inflationen stiger något och drar ned hushållens köpkraft, men konsumtionen hålls uppe av den pågående återhämtningen på arbetsmarknaden. I Eurozonen fortsätter Europeiska centralbanken med lågräntepolitiken och en utfasning av obligationsköpen kan förväntas tidigast vid inledningen av 2018. Investeringsstakten kan komma att överträffa prognoserna, men också falla till följd av potentiella kriser i regionen och omvärlden. Tillväxten i Europa väntas landa på 1,8 procent 2017 för att sedan sakta ned något till 1,6 procent 2018.

DRAGHJÄLP FRÅN STORA EKONOMIER

Efter en stark avslutning på 2016 har den tyska ekonomin fortsatt att övertyga under inledningen av året. Den inhemska efterfrågan är stark och exporten ökar. Industriproduktionen är på väg upp, med ett frågetecken för näringslivets investeringar. Den tilltagande inflationen har en dämpande inverkan på privat konsumtion, men förväntade löneökningar och hushållens goda finansiella situation gör att effekten sannolikt blir begränsad. Regeringen har också avisat möjliga skattelättnader efter parlamentsvalet i september. Tillväxten väntas uppgå till 1,8 procent under 2017.

Även från Frankrike kommer positiva ekonomiska signaler om den närmaste framtiden. Tillverkningsindustrin är på uppgång med större kapacitetsutnyttjande. Exportföretagen har vänt fjolårets svaga utveckling. Investeringsstakten väntas gå ned något då många företag utnyttjade en skattelättnad för investeringar under fjolåret. Den fortsatt

låga inflationen stöttar hushållens köpkraft. Situationen på arbetsmarknaden håller på att förbättras och stärker den privata konsumtionen ytterligare. Tillväxten väntas bli 1,4 procent 2017. Det nära förestående presidentvalet bidrar dock till en osedvanlig osäkerhet om Frankrikes politiska och ekonomiska vägval.

Storbritanniens ekonomi verkar ännu inte ha påverkats negativt av landets beslut att lämna EU. Det försvagade brittiska pundet ger fördelar för exportföretagen, som har fortsatt fullt tillträde till EU:s inre marknad. Den billigare valutan lyfter turismen och det utländska intresset för fastighetsmarknaden. Men exportföretagen fruktar en kommande "hård" Brexit, där landet väntas stå utanför den inre marknaden och därmed EU:s tullunion. Aktiviteten i den viktiga tjänstesektorn saktade in i början av året. Industrin och byggsektorn visar fortsatt styrka, men investeringarna har stagnerat. Ökad inflation och regeringens åtstramningar av välfärdssystemen väntas dämpa hushållens köpkraft och den privata konsumtionen. Premiärministerns besked om nyval redan i juni syftar till att stärka stödet för regeringens politik, men också dess mandat inför förhandlingarna om Brexit.

ÅTERHÄMTNING I SYDEUROPA

I Italien fortsätter den långsamma återhämtningen. Inköpschefsindex och andra konjunkturmätare tyder på ökad aktivitet i ekonomin. Industriproduktionen har ännu inte tagit fart trots att investeringsstakten var god under fjolåret. Låg men stigande inflation vid inledningen av året håller tillbaka hushållens konsumtion något, liksom en förväntad sänkning på arbetsmarknaden. Statens nyligen genomförda räddningsaktion för affärsbanken MPS och några andra mindre banker – genom en rekapitaliseringfond på 20 miljarder euro

”
EXPORT-
FÖRETAGEN
FRUKTAR EN
KOMMANDE
”HÅRD” BREXIT
”

– har visat på instabiliteten i det italienska banksystemet. Ett vakuum råder i politiken efter premiärminister Renzis avgång i december förra året. Sannolikt går Italien till val igen under första hälften av 2018, men det osäkra politiska läget väntas bestå.

Den snabbt växande spanska ekonomin växlar nu ned något. Ett starkt fjärde kvartal följdes ändå av en överraskande robust öppning på året. Investeringarna, industriproduktionen och exporten ökar. Tillväxten drivs dock främst av fortsatt god inhemsk efterfrågan. Privat konsumtion understöds av en förbättrad arbetsmarknad, men stigande inflation väntas dra ned hushållens köpkraft under året. Regeringen väntas också slå in på en stramare finanspolitik för att hantera budgetunderskottet.

DÄMPAD KONJUNKTUR I NORDEN

Med undantag för Sverige är utvecklingen i de nordiska länderna svagare än i övriga Europa.

I Danmark ökar tillväxten något till 1,6 procent under 2017, främst tack vare en starkare privat konsumtion.

Finland har lämnat de senaste årens recession bakom sig, men uppsvinget uteblir och tillväxten väntas stanna på svaga 1,4 procent för året.

I Norge parerar regeringen minskade oljeinkomster med en expansiv finanspolitik, bland annat med medel från den statliga oljefonden. Tillväxten väntas ändå inte överstiga 1 procent under 2017.

HÖG AKTIVITET I ÖSTEUROPA

I Central- och Östeuropa ser konjunkturen genomgående ljus ut.

Polens ekonomi går fortsatt starkt. Industriproduktionen och exporten får draghjälp av en god utveckling på den viktiga europeiska marknaden. Investeringarna väntas studsas upp igen efter fjolårets fall, men kan också hållas tillbaka av minskat förtroende för regeringens ekonomiska politik. Stigande reallöner och ökad sysselsättning bidrar till fortsatt stark privat konsumtion. Under året

väntas högre inflation dra ned hushållens köpkraft.

Även i Tjeckien väntas ekonomin visa god tillväxt. Industrin och exporten lyfter med uppsvinget i Tyskland. Hushållen håller uppe konsumtionen. Arbetsmarknaden är stark, på gränsen till överhettad. Den 6 april slopade centralbanken valutagolvet för korunan, vilket resulterade i en modest appreciering och därmed viss motvind för exportindustrin.

I Ungern väntas ekonomin åter ta fart efter fjolårets svacka. Investeringarna vänder upp med nya medel från EU:s strukturfonder. Arbetslösheten är låg. Regeringen eldar på privat konsumtion med en kraftig ökning av minimilönen, medan näringslivet kompenseras med en sänkning av bolagsskatten och arbetsgivaravgifterna.

Rumäniens ekonomi lägger ett exceptionellt bra år bakom sig. Tillväxten väntas sakta in under 2017, främst till följd av en mer måttlig ökningstakt av den privata konsumtionen.

Även i de baltiska länderna ser läget ljus ut. Estlands ekonomi väntas expandera i en bred uppgång efter några svaga år. I Lettland och Litauen är uppgången främst investeringsledd.

STABILISERING I RYSSLAND

Ryssland är på väg ut ur recessionen. Företagsenkäter visar på en ökad optimism i näringslivet. Siffror för fjärde kvartalet indikerar att ekonomin har slutat backa, men den inhemska efterfrågan är fortsatt svag. Inflationen föll till 4,2 procent i mars, vilket ger möjlighet för centralbanken att sänka styrräntan ytterligare. Uppgången i oljepriset har hjälpt till att stabilisera ekonomin, men tillväxten väntas stanna på drygt 1 procent under 2017. Konfrontationen med USA i Syrienkonflikten har drastiskt försämrat utsikterna för att de ekonomiska sanktionerna mot landet ska lyftas snart.

7500
MILJARDER SEK

TILLGÅNGAR I NORGES OLJEFOND

LJUSNING I ASIEN, MEN STRUKTURELLA REFORMER BEHÖVS

Västvärldens ökande protektionism och motstånd mot globalisering, samt anklagelser om manipulation av den kinesiska valutan, ger en pessimistisk bild av handels- och tillväxtutsikterna för Asien. Det blev än tydligare när USA valde att lämna Trans Pacific Partnership (TPP) som skulle möjliggöra fördelaktiga handelsavtal och fördjupade ekonomiska relationer mellan de ingående länderna i Stilla-havsområdet, samt omfatta ett modernt regelramverk för bland annat varustandarder och immaterialrättsskydd. Nu hoppas man att TPP ska kunna leva vidare i andra former, till exempel genom Kinas eventuella medverkan.

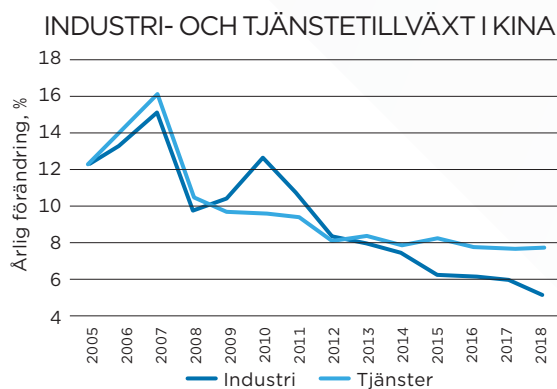
Å andra sidan väntas den starkare omvärldskonjunkturen bidra till en stegrande tillväxt i Asien. Ökad global importefterfrågan gynnar handeln, vilket också den senaste tidens handelsstatistik visar. Det gäller primärt för de mer öppna asiatiska ekonomierna så som Sydkorea, Taiwan och Singapore.

STRUKTURELLA REFORMER FÖR UTHÅLLIG TILLVÄXT

Kina strävar vidare mot en stabil ekonomisk tillväxt. För 2017 är tillväxtmålet satt till 6,5 procent jämfört med förra årets mer aggressiva mål på 6,5–7 procent. Kina fortsätter att ställa om mot en mer konsumtionsdriven ekonomi, snarare än investeringsdriven. BNP förväntas växla ner till 6,6 procent 2017 och 6,1 procent 2018. Den kinesiska ekonomiska tillväxten framöver beror på både externa och interna faktorer. Möjliga handelspolitiska förändringar från amerikanskt håll kan påverka den kinesiska exporten negativt. Likaså påverkar den kinesiska regeringens finans- och penningpolitik för att stärka områden så som infrastruktur, hälso- och sjukvård och social trygghet. Fortsatt stark konsumtionsutveckling är också viktigt, liksom löneutvecklingen.

En starkare tjänstesektor som följd av den ökande konsumtionen kommer också påverka. Sedan 2012 så har tjänstesektorn vuxit snabbare än industrin. Regeringen har satt ett urbaniseringsmål till 60 procent av befolkningen 2020, jämfört med 55 procent 2015. De nya stadsbornas behov kommer att kräva snabb tillväxt inom bland annat den offentliga tjänstesektorn.

Den indiska ekonomin får en märkbar törn under 2017, ett resultat av förra höstens kontantindragning. Regeringen ogiltigförklarade majoriteteten av kontanterna i omlopp i ett försök att bekämpa korruption. Syftet var att fasa ut den kontantdrivna svarta marknaden, bli av med falska sedlar, pådriva digitaliseringen av ekonomin och tvinga människor in i skattesystemet. Som ett av de mest kontantberoende länderna i världen så påverkades Indien kraftigt av kontantbristen, vilket ger utslag i BNP. Effekten bedöms vara temporär och tillväxten väntas stiga och ta igen tillbakahållen efterfrågan mot slutet av 2017. BNP väntas falla till 7,2 procent 2017, för att sedan stiga till 7,5 procent 2018. De höga siffrorna drivs till stor del av Indiens unga befolkning och växande medelklass. Indiens tillväxtutsikter är avhängiga

Källor: Oxford Economics; Business Sweden

fortgående strukturella reformer för att öppna upp för utländska direktinvesteringar och förbättra möjligheterna att göra affärer. Tidigare i vår segrade den sittande regeringen i delstatsvalet i Uttar Pradesh, den folkrikaste delstaten i Indien, vilket inger hopp för fortsatta reformprocesser. Detta visar att folket har accepterat kontantindragningen och andra reformer, samt indikerar att regeringen kan fortsätta driva sin reformagenda.

Indonesiens ekonomi väntas fortsätta växa stadigt, till strax över 5 procent per år 2017–2018. Stark konsumtion i kombination med fördelaktig demografi och gradvis ökande export driver på tillväxten. Likafullt så beror den ekonomiska utvecklingen framöver på fortsatta strukturella reformer. Sedan 2014 har regeringen aviserat 14 reformpaket som ska förenkla möjligheterna att göra affärer och öka utländska investeringar i landet. Detta genom avregleringar inom handels- och investeringspolitiken, minskad byråkrati och brottsbekämpning. Indonesien möter stora utmaningar i att diversifiera ekonomin, utveckla infrastrukturen i landet samt att minska korruption och byråkrati. Hur långt regeringens reformpaket räcker återstår att se, men intentionerna är där. Bara under det senaste året förbättrade Indonesien sin ranking på Världsbankens Ease of Doing Business-index med 15 placeringar, numera på plats 91.

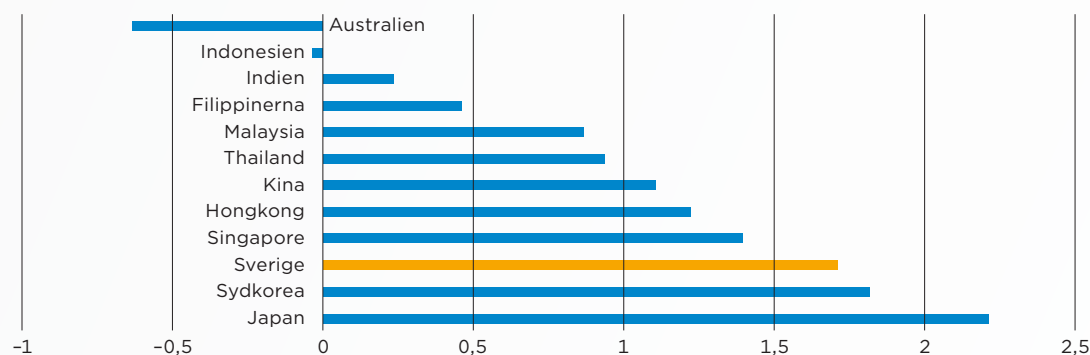
För Japan verkar det ljusna framöver. BNP-tillväxten väntas öka till 1,4 procent 2017 från 1,0 procent 2016. Det är till stor del på grund av nedvärderingen av den japan-

ska valutan, vilket driver en återhämtning i exporten. Exporten väntas växa med 5 procent under 2017. Likaså väntas industriproduktionen öka med industriproduktionsindex på högsta nivån sedan tre år tillbaka det första kvartalet 2017. Under nästan tre decennier har den japanska ekonomin stagnerat, mycket på grund av trög konsumtion och låg inflation. Därtill är befolkningen bland de äldsta i världen, vilket påverkar tillväxten negativt. För att hantera den långsamma tillväxten driver den japanska regeringen ett ekonomiskt reformpaket med de tre huvudmålen penningpolitiska lättnader, flexibel finanspolitik och strukturella reformer. Till exempel så har företagsstyrningen förändrats, konsumtionsskatterna ökat samt hälso- och pensionsreformer genomförts.

MOT EN MER DIVERSIFIERAD INDUSTRI

Många av de asiatiska tillväxtmarknaderna driver igenom omfattande strukturella reformer. Länderna behöver öppna upp för utländska direktinvesteringar och på lång sikt utveckla och diversifiera industristrukturen, samt öka produktiviteten genom en mer värdeadderande tillverkningssektor. Economic Complexity Index mäter komplexitet och diversifiering av länders exportmix och kan användas som ett mått på utveckling. Frånsett avancerade ekonomier så har Kina den mest komplexa och diversifierade ekonomin i Asien. Australien och Indonesien har negativa tal, vilket visar på deras roll som uttalade råvaruexportörer.

ECONOMIC COMPLEXITY INDEX, 2014

Källor: The Atlas of Economic Complexity; Oxford Economics; Business Sweden

OSÄKERHET TYNGER AMERIKA

Den nordamerikanska ekonomin växlar upp de kommande åren. Tillväxten väntas dock öka i måttlig takt med omkring 2,1 procent i år och 2,5 procent nästa år. Osäkerheten kring utvecklingen i den amerikanska ekonomin är ovanligt stor då Trumpadministrationen redan stött på patrull vad gäller flera av valloften. I nuläget är det oklart hur expansiv politiken kommer att bli och vilka effekter den kan få på ekonomin. Tillväxten kan bli både högre och lägre.

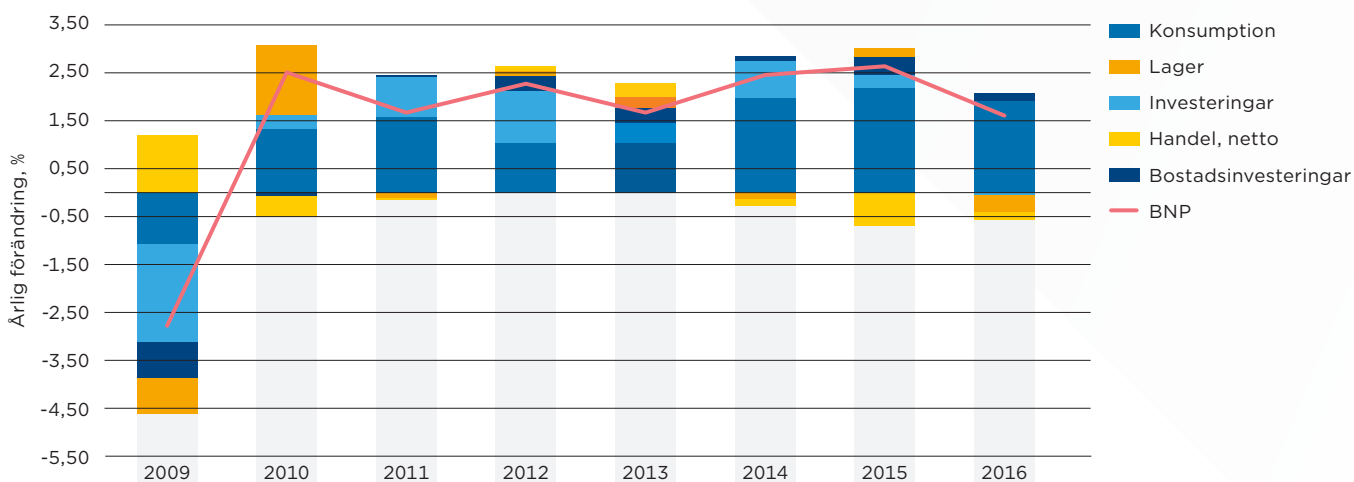
TRUMP SKAPAR OSÄKERHET

Den amerikanska ekonomin utvecklas väl och det råder i det närmaste full sysselsättning. Arbetslösheten har fallit till 4,5 procent, vilket är lägre än innan finanskrisen. Det pressar upp lönerna allt mer. Inflationen ökar dock ännu snabbare, vilket innebär att reallönerna faller och hushållens konsumtion dämpas. Hushållens konsumtion har utvecklats svagare än väntat i början av året. Utlovade skattesänkningar från den nya administrationen väntas emellertid stimulera hushållens konsumtion framöver. Näringslivet är på gott humör och industriproduktion och investeringar ökar i god takt, om än från låga

nivåer. Efter neddragningar i energisektorn i fjol har investeringarna i energisektorn bottnat och lägre företagsskatter och avregleringar bidrar till ökade investeringar. Nästa år väntas investeringarna öka ytterligare till följd av infrastruktursatsningar som den nya administrationen har utlovat. Bostadsinvesteringarna dämpas däremot till följd av högre bolåneräntor i takt med att Fed höjer styrräntan. Den starka dollarn håller tillbaka exporten och nettohandeln väntas bidra negativt till BNP-tillväxten både i år och nästa år.

Inflationen ligger nära målet och Fed väntas fortsätta att höja styrräntan gradvis till 2,25 procent i slutet av 2018, från i skrivande stund 1,0 procent. Nästa år väntas emellertid den amerikanska ekonomin vara i konjunkturrell balans och då stärks inte dollarn längre. Osäkerheten om utsikterna för den amerikanska ekonomin är ovanligt stor. Förtroendeindikatorer och utfallsdata pekar i olika riktning. Risker är fortsatt stor att marknadens entusiasm övergår i en besvikelse om Trumpadministrationen endast får igenom delar av sina föreslagna skattesänkningar för hushåll och företag och ökade infrastruktursatsningar.

BNP-TILLVÄXTENS SAMMANSÄTTNING, USA

Källor: Oxford Economics, Business Sweden

Den kanadensiska ekonomin har utvecklats starkare än väntat i början av året. Förtroendeindikatorer pekar på fortsatt goda utsikter. Tillväxten får draghjälp av en expansiv penning- och finanspolitik. Ökad aktivitet i energi- och tillverkningsindustrin bidrar till en stabil utveckling i den varuproducerande sektorn. BNP-tillväxten väntas bli omkring 2,2 procent i år och 1,7 procent nästa år, jämfört med 1,4 procent i fjol.

Frihandelsavtalet CETA mellan EU och Kanada – som sannolikt kommer att träda i kraft provisoriskt innan sommaren – ger företag i Kanada och EU en förbättrad tillgång till varandras marknader, till exempel för industrivaror, jordbruksprodukter, tjänster och inte minst offentlig upphandling. Av den svenska exporten går endast 0,8 procent till Kanada. Här finns exportpotential för svenska företag.

Trumpadministrationens hårda handelsretorik mot Mexiko har mildrats den senaste tiden. Det är inte sannolikt att USA belägger mexikansk export med tullar då en stor del av amerikanska insatsvaror importeras från Mexiko. Det är inte heller sannolikt att det nordamerikanska frihandelsavtalet NAFTA (mellan USA, Kanada och Mexiko) bryts upp. Den mexikanska peson har återhämtat sig påtagligt den senaste tiden. Tillväxten i den mexikanska ekonomin väntas bli omkring 2 procent per år 2017–2018.

SYDAMERIKA HAR LÄMNAT RECESSIONEN BAKOM SIG

Flera av de sydamerikanska ekonomierna har drabbats hårt av det kraftiga fallet i råvarupriserna. Stigande olje- och råvarupriser tillsammans med stabilare politiskt läge gör att samtliga länder, utom Venezuela, har lämnat recessionen bakom sig. En starkt omvärldskonjunktur och ökad tillväxt i världshandeln gynnar de sydamerikanska ekonomierna. Den största risken är om Fed skulle höja styrräntan snabbare än väntat. Då ökar risken för kapitalutflöde från regionen och en försvagning av valutorna som följd.

FÅR TRUMP IGENOM SIN POLITIK?

Osäkerheten kring hur långt Trumpadministrationen kommer få igenom sin politik och dess effekter på den amerikanska ekonomin är stor. Flera av vallöften har stött på motstånd eller är försenade. Motståndet är särskilt stort när det gäller att upphäva sjukvårdsreformen (Affordable Care Act). Den hårda handelsretoriken mot såväl Mexiko som Kina har mildrats och strafftullar är mindre sannolika. Sammantaget skapar det en större osäkerhet än normalt kring den amerikanska ekonomins utveckling de kommande åren. USA är en viktig spelare på världsmarknaden och dess utveckling påverkar i stor utsträckning även den globala ekonomin.

TRUMPADMINISTRATIONENS VALLÖFTEN

Vallöften	Ekonomiska effekter	Status
FINANSPOLITISKA REFORMER		
Skattereform, hushåll	+	Försenad/omprövad
Skattereform, företag	+	Försenad/omprövad
Infrastrukturprogram	+	Försenad
Avregleringar i näringslivet	+	Påbörjad
ÖVRIGA REFORMER		
Godkänna Keystone XL pipeline	+	Godkänd
Garanterad föräldrapenning i sex veckor	+	Försenad
Byggande av gränsmur mot Mexiko	-	Försenad
Anklaga Kina för valutamanipulation	-	Försenad
HANDEL OCH MIGRATION		
Utträde ur frihandelsavtalet Trans Pacific Partnership	-	Genomförd
Omförhandling av frihandelsavtalet NAFTA	-	Enligt plan
Omförhandling av handelsrelation med Kina	-	Enligt plan
Minskad migration	-	Enligt plan
Upphävande av Affordable Care Act	-	Första försök misslyckades/ försenad

Källor: Oxford Economics, Business Sweden

APPENDIX

SVENSK EXPORT, BNP-TILLVÄXT OCH INFLATION

Land/region	Svensk varuexport, löpande priser			BNP-tillväxt, fasta priser, %			Inflation, %
	Export 2016, mdr SEK	Förändring 2015-2016, %	Andel av svensk export 2015, %	2016	2017P	2018P	2016
EUROPA							
Sverige	N/A	N/A	N/A	3,1	2,6	2,1	1,0
Danmark	83,4	2,7	7,0	1,3	1,6	1,8	0,3
Estland	9,7	7,7	0,8	1,7	2,8	4,0	0,8
Finland	80,8	1,3	6,8	1,4	1,4	1,4	0,4
Frankrike	52,7	7,8	4,4	1,1	1,4	1,6	0,2
Nederländerna	64,4	6,0	5,4	2,1	2,1	1,4	0,3
Italien	32,0	3,7	2,7	1,0	0,9	1,0	-0,1
Lettland	3,8	7,3	0,3	2,0	2,4	3,8	0,1
Litauen	7,8	5,3	0,7	2,3	2,6	3,3	0,7
Norge	123,9	1,7	10,4	0,9	1,0	1,6	3,5
Polen	38,7	6,3	3,2	2,9	3,1	2,8	-0,6
Ryssland	14,6	-0,3	1,2	-0,2	1,1	1,4	7,1
Storbritannien	71,9	-14,8	6,0	1,8	1,9	1,3	0,6
Tjeckien	9,6	8,1	0,8	2,3	2,4	2,2	0,7
Tyskland	126,0	5,2	10,6	1,8	1,8	1,4	0,5
AMERIKA							
USA	87,2	-3,7	7,3	1,6	2,1	2,6	1,3
Brasilien	6,8	-6,8	0,6	-3,6	0,1	2,8	8,8
Colombia	0,7	-15,3	0,1	2,0	2,3	3,0	7,5
Kanada	10,4	14,2	0,9	1,4	2,2	1,7	1,4
Mexiko	6,0	3,9	0,5	2,1	1,9	2,0	2,8
ASIEN, OCEANIEN							
Australien	13,0	9,2	1,1	2,5	2,8	2,4	1,3
Indien	9,2	-15,5	0,8	7,4	7,2	7,5	5,0
Indonesien	3,0	1,6	0,3	5,0	5,1	5,3	3,5
Japan	17,9	17,7	1,5	1,0	1,4	1,3	-0,1
Kina	46,0	1,7	3,8	6,7	6,6	6,1	2,0
Malaysia	2,9	5,9	0,2	4,2	4,4	4,3	2,1
Sydkorea	12,1	23,0	1,0	2,0	2,4	3,5	1,0
Thailand	5,4	-1,0	0,4	3,2	3,2	3,3	0,2
Vietnam	1,5	10,1	0,1	6,2	6,7	6,7	2,7
MELLANÖSTERN, TURKIET OCH AFRIKA							
Förenade Arabemiraten	5,8	-14,1	0,5	2,5	2,5	3,3	1,8
Saudi arabien	9,3	-11,6	0,8	1,4	0,2	3,0	3,4
Sydafrika	6,4	-15,6	0,5	0,3	1,0	1,7	6,3
Turkiet	11,8	-10,2	1,0	3,0	2,7	3,1	7,8

Källor: SCB; Oxford Economics; Business Sweden

BUSINESS SWEDEN Box 240, SE-101 24 Stockholm, Sweden
World Trade Center, Klarabergsviadukten 70
T +46 8 588 660 00 F +46 8 588 661 90
info@business-sweden.se www.business-sweden.se

